

ProjektZarządu Powiatu Tczewskiego
z dnia 12 sierpnia 2020 r.**UCHWAŁA NR**
RADY POWIATU TCZEWSKIEGO

z dnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021-2023

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821) Rada Powiatu Tczewskiego

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021 – 2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych

RADCA PRAWNY

mgr Gizela Stefańska

UZASADNIENIE

Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, należy do zadań własnych powiatu (zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021-2023 jest kontynuacją poprzedniego programu. Zawarte w nim cele i zadania wpisują się w zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018 – 2025 przyjętej Uchwałą Nr XXXIV/257/2017 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 30 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018-2025.

Celem głównym programu jest rozwój systemu pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnych form opieki nad dzieckiem najbardziej zbliżonych do opieki sprawowanej przez rodzinę biologiczną.

Projekt Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021- 2023 został poddany konsultacjom społecznym, m. in. poprzez przesłanie do Powiatowej Społecznej Rady ds Osób Niepełnosprawnych w Tczewie oraz Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Tczewskiego. Nie wpłynęły żadne uwagi do zawartych w dokumencie zapisów.

Mając na uwadze powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

STAROSTA
Augustyn
Miroslaw Augustyn

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tczewie
Katarzyna Wróbel
mgr Katarzyna Wróbel

WNOSZE NA POSIEDZENIE
Zarządu Powiatu Tczewskiego.

Tczew, dnia
podpis.....
Augustyn

Załącznik do uchwały Nr
Rady Powiatu Tczewskiego
z dnia 2020 r.

*POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TCZEWSKIM
NA LATA 2021- 2023*

TCZEW 2020

SPIS TREŚCI

	str.
Wstęp	3
1. Podstawy prawne	3
2. Wybrane dane demograficzne dotyczące powiatu tczewskiego	4
3. Informacje w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie tczewskim w latach 2017 – 2019	5
3.1. Rodzinna piecza zastępcza	5
3.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	13
3.3. Ruch dzieci w pieczy zastępczej	18
3.4. Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	20
3.5. Usamodzielnienia	20
4. Analiza SWOT	22
5. Prognoza potrzeb i wyzwań	23
6. Plan rozwoju systemu pieczy zastępczej	24
7. Limit rodzin zastępczych zawodowych	27
8. Adresaci i realizatorzy Programu, harmonogram	27
9. Finansowanie programu	29
10. Monitorowanie	29
Zakończenie	30

WSTĘP

Dla prawidłowego rozwoju dziecka niezbędne jest zabezpieczenie wszystkich jego potrzeb, zarówno tych fizjologicznych, jak i emocjonalnych oraz społecznych. Niestety, często z różnych powodów, rodzice biologiczni nie są w stanie sprostać temu wyzwaniu. Wówczas decyzję o dalszym losie młodego człowieka podejmuje sąd rodzinny. W przypadku braku pozytywnych efektów oddziaływań korekcyjnych na rodziców zapada decyzja o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza jest instytucją prawa rodzinnego. Ustanawiana jest w przypadku braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi przez rodziców. Celem ustanowienia pieczy zastępczej jest zapewnienie tymczasowej opieki nad dzieckiem. W przypadku, kiedy przeszkody w sprawowaniu opieki są trwałe, a rodzice zostają pozbawieni władzy rodzicielskiej rozważa się możliwość podjęcia procedury przysposobienia dziecka.

Powiatowy Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021 – 2023 zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego za lata 2017 – 2019 oraz kierunki działań i zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie tczewskim, które są spójne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018 - 2025.

Przedstawiony Program jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tczewskim na lata 2018 -2020.

1. Podstawy prawne

Konieczność opracowywania co 3 lata nowego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej wynika z zapisów art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz.821).

Do pozostałych aktów prawnych, w oparciu o które są podejmowane i realizowane działania w zakresie Programu należą:

- ▶ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- ▶ Konwencja Praw Dziecka,
- ▶ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.),
- ▶ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 ze zm.),
- ▶ ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (Dz.U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.),

- ▶ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r. poz. 969),
- ▶ ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.),
- ▶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz.1720),
- ▶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620).

Program wpisuje się w założenia:

- ▶ Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim na lata 2018 – 2025.

2. Wybrane dane demograficzne dotyczące powiatu tczewskiego

Tabela nr 1: Liczba mieszkańców powiatu (stan na 31 grudnia każdego roku)

rok	2017 r.	2018 r.	2019 r.
mieszkańcy powiatu			
Ogółem	115896	115376	115738
w tym:			
kobiety, w tym	58927	58932	58838
Wiek przedprodukcyjny	11273	11263	11130
Wiek produkcyjny	33287	32927	32653
Wiek poprodukcyjny	14367	14742	15055
mężczyźni, w tym	56969	56944	56890
Wiek przedprodukcyjny	11924	11875	11842
Wiek produkcyjny	38042	37866	37555
Wiek poprodukcyjny	7003	7203	7493

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela nr 2: Małżeństwa i rozwody w powiecie tczewskim w latach 2017 - 2019

lata	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Zawarte małżeństwa	575	561	555
Rozwody	167	171	160

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z zaprezentowanych powyżej danych wynika, że społeczeństwo powiatu tczewskiego starzeje się. Niepokojący jest znaczący spadek liczby urodzeń. W strukturze ludności powiatu dominują kobiety. Spada liczba zawieranych małżeństwa i wzrasta liczba rozwodów.

3. Informacje w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie tczewskim za lata 2017 - 2019

Zadania z zakresu pieczy zastępczej, z ramienia Powiatu, na terenie powiatu tczewskiego realizowane są przez:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie,
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie,
- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą typu rodzinnego „Rodzinny Dom Serca” w Subkowach – działająca na zlecenie powiatu,
- rodziny zastępcze, w tym rodzinny dom dziecka.

Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy w szczególności: zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej, tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, w tym zapewnienie pomocy i wsparcia funkcjonującym rodzinom zastępczym, finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i ją opuszczających, a także organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej.

PCPR w Tczewie prowadzi także nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz organizuje szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzi rejestr rodzin zastępczych, współpracuje z sądem, policją, ośrodkami pomocy społecznej, szkołami i innymi instytucjami. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dokonywana jest okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ocena rodzin zastępczych. Do ośrodka adopcyjnego są zgłaszane dzieci wolne prawnie.

3.1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinne formy pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego obejmują rodziny zastępcze oraz rodzinny dom dziecka. Sprawują one bieżącą pieczę nad dzieckiem.

Rodzina zastępcza jest formą najbardziej zbliżoną do rodziny naturalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- ♦ rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa lub zawodowa,
- ♦ rodzinny dom dziecka.

Rodziny zawodowe mogą pełnić funkcję pogotowia rodzinnego i rodziny specjalistycznej.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Dominują rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Wśród rodzin zastępczych niezawodowych dużą grupą są osoby spokrewnione z dziećmi w dalszej linii (wujostwo). Obie te grupy rodzin nie są zainteresowane rozszerzeniem współpracy z PCPR poprzez przyjęcie dodatkowych dzieci, gdyż ograniczają się do zabezpieczenia potrzeb dzieci z nimi skoliżanych. Niestety, najmniej liczną grupę stanowią rodziny zastępcze zawodowe. Pomimo starań bardzo trudno jest zmotywować rodziny do podjęcia się tej roli.

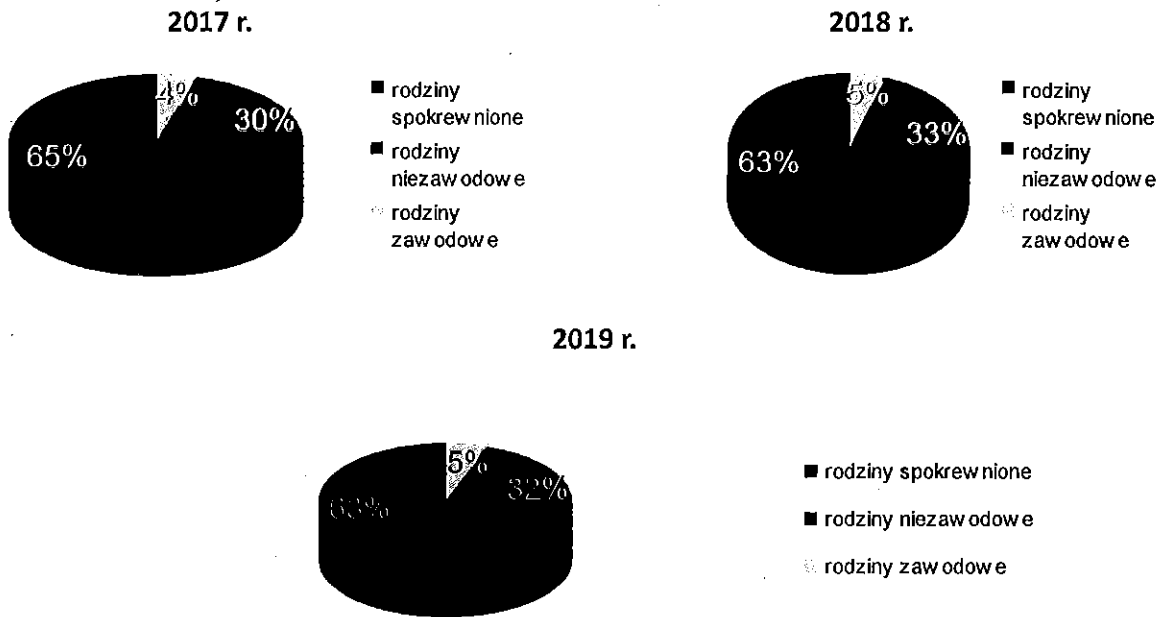
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na co dzień współpracuje z rodzinami zastępczymi na terenie powiatu tczewskiego. Wsparcie zapewniają pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjaliści (specjaliści pracy z rodziną, psycholog, radca prawny) zatrudnieni w Wydziale Interwencji Kryzysowej, będącym integralną częścią PCPR w Tczewie. Na podstawie upoważnienia Zarządu Powiatu Tczewskiego, Dyrektor PCPR w Tczewie sprawuje kontrolę nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Tabela nr 3: Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu tczewskiego w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Typ rodziny zastępczej	Lata						
	2017		2018		2019		
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	
Rodzina zastępcza spokrewniona	89	111	83	106	82	107	
Rodzina zastępcza niezawodowa	41	57	43	59	41	54	
Rodzina zastępcza zawodowa, w tym:	ogółem	6	26	6	24	7	32
	o charakterze pogotowia rodzinnego	1	6	1	3	1	6
	specjalistyczna	2	5	2	6	2	5
	rodzinny dom dziecka	1	9	1	8	1	9
Razem	136	194	132	189	130	193	

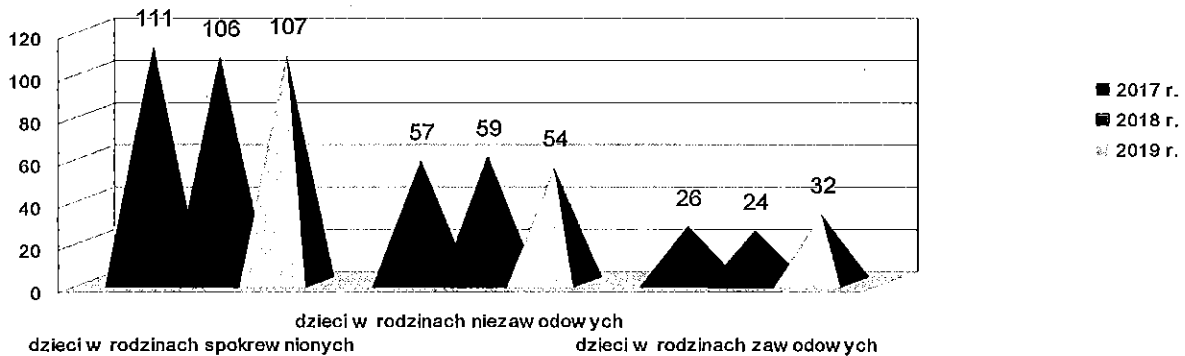
Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 1: Liczba rodzin zastępczych w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 2: Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Źródło: dane PCPR w Tczewie

Tabela nr 4: Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie tczewskim w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Wiek dzieci w latach	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe (w tym specjalistyczne, pogotowie rodzinne i rdd)		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
do 3 lat	6	3	5	1	3	2	9	11	12
4 - 6	16	12	9	3	7	6	9	4	8
7 - 13	34	40	45	16	15	14	5	6	9
14 - 17	31	34	28	18	19	19	2	2	1
18 - 24	24	17	20	19	15	13	1	1	2
Razem	111	106	107	57	59	54	26	24	32

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Dokonując analizy danych dotyczących wieku dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zauważyć można, iż w rodzinach zastępczych spokrewnionych dominującą grupą są dzieci w wieku 7 – 13 lat, najmniej jest natomiast dzieci do 3 roku życia. Wśród wychowanków rodzin zastępczych niezawodowych najwięcej jest dzieci w wieku 14 – 17 lat, chociaż na zbliżonym poziomie są wychowankowie w wieku 7 – 13 lat i 18 – 24 lata. W rodzinach zastępczych zawodowych zazwyczaj przebywają dzieci do 3 roku życia.

Tabela nr 5: Wykaz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na terenie powiatu tczewskiego i poza powiatem) z podziałem na gminy pochodzenia (stan na 31 grudnia 2019 r.)

Gmina/miasto	Liczba dzieci
Gniew	13
Morzeszczyn	8
Pelplin	23
Subkowy	4
Gmina Tczew	29
Miasto Tczew	119
Razem:	196

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Przeważająca liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, zarówno na terenie powiatu tczewskiego, jak i poza nim, pochodzi z terenu gminy miejskiej Tczew. Najmniej dzieci pochodzi z gminy wiejskiej Subkowy.

Część dzieci pochodzących z powiatu tczewskiego przebywa w rodzinach zastępczych poza naszym powiatem. Także w rodzinach zastępczych na naszym terenie przebywają dzieci spoza niego. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż osoby stanowiące dla nich rodzinę zastępczą są z nimi skoliigacane i podjęły decyzję o opiece nad dziećmi bez względu na miejsce zamieszkania.

Tabela nr 6: Wykaz dzieci z terenu powiatu tczewskiego przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w ramach porozumień w latach 2017 – 2019

rok	2017	2018	2019
Ilość rodzin	15	22	20
Ilość umieszczonych dzieci	22	30	29
Kwota świadczeń w zł	233708	295842	336332

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 7: Wykaz dzieci z terenu innych powiatów przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tczewskiego w ramach porozumień w latach 2017 – 2019

rok	2017	2018	2019
Ilość rodzin	17	22	22
Ilość umieszczonych dzieci	20	30	28
Kwota świadczeń w zł	206209	264599	239614

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Rodzinom zastępczym, na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przysługuje na każde umieszczone dziecko świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania nie niższe niż:

1. **694 zł** miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej
2. **1052 zł** miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzina zastępcza dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymuje dodatek w wysokości nie niższej niż kwota **211 zł** miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wycieczki poza miejscem zamieszkania dziecka - raz w roku,
- świadczenie na pokrycie:

- a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
- b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo,
- c) kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego,
 - środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego.

Wysokość i zasady przyznawana w/w pomocy w powiecie tczewskim określa dodatkowo Uchwała Nr 20/75/2019 Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie zasad finansowania i przyznawania środków na realizację zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka z tytułu pełnionych funkcji otrzymują wynagrodzenie w kwocie nie niższej niż 2000 zł. miesięcznie. Natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 2600 zł. miesięcznie. Zgodnie z art. 91 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Rada Powiatu, w drodze uchwały, może podnieść wysokość przysługujących świadczeń. **Od kwietnia 2020 r. na terenie powiatu tczewskiego wynagrodzenie dla rodziny zastępczej zawodowej wynosi 2650 zł, dla rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej 2750 zł miesięcznie, dla prowadzącego rodzinny dom dziecka 3390 zł miesięcznie, a dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego 3180 zł miesięcznie. Dla zwiększenia motywacji rodzin do podejmowania wyzwania, jakim jest zawodowe rodzicielstwo zastępcze zasadna jest coroczna waloryzacja w/w wynagrodzeń, chyba że przepisy prawa będą stanowiły inaczej.**

Dodatkowo na każde dziecko w wieku do 18 roku życia, umieszczone w pieczy zastępczej przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł na każde dziecko. Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji administracyjnej. Rodziny zastępcze i uczący się wychowankowie od 2018 r. otrzymują dodatek 300 zł przeznaczony na wyprawkę szkolną.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017 - 2019 jest zróżnicowana, co wynika z różnic w ilościach dzieci, w tym uprawnionych do dodatku z tytułu niepełnosprawności oraz kwot związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej.

Tabela nr 8: Środki finansowe przeznaczone na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017 – 2019 (w pełnych złotych)

Typy rodzin	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Rodziny zastępcze spokrewnione	860 395 zł	818 726 zł	836 899 zł
Rodziny zastępcze niezawodowe	646 107 zł	592 749 zł	601 350 zł
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym specjalistyczne, pogotowie rodzinne i rodzinny dom dziecka	330 111 zł	358 822 zł	414 599 zł
Razem:	1 836 613 zł	1 770 297 zł	1 852 838 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 9: Dodatek wychowawczy dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka wypłacony w latach 2017 - 2019

Rok	Liczba osób uprawnionych - dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka	Kwota wypłaconego dodatku wychowawczego
2017 r.	159	938 134 zł
2018 r.	157	900 353 zł
2019 r.	158	933 473 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 10: Dodatek 300 + dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka wypłacony w latach 2017 - 2019

Rok	Liczba osób uprawnionych - dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka	Kwota wypłaconego dodatku
2017 r.	----	----
2018 r.	124	37 200 zł
2019 r.	137	41 100 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W PCPR w Tczewie jest zatrudnionych 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Przepisy określają, że pod opieką jednego koordynatora może przebywać maksymalnie 15 rodzin zastępczych.

Tabela nr 11: Rodziny zastępcze objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019 (narastająco)

typ rodziny	Rok 2017			Rok 2018			Rok 2019		
	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba odbytych odwiedzin	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba odbytych odwiedzin	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba odbytych odwiedzin
spokrewniona	48	61	1199	43	55	1110	38	55	1418
niezawodowa	16	24	457	17	23	306	20	30	622
zawodowa (w tym rodzinny dom dziecka)	4	25	204	5	36	284	7	41	454
Razem	69	110	1812	65	114	1700	63*	126	2494

*liczba rodzin nie sumuje się, gdyż 2 rodziny pełnią zarówno funkcję rodziny spokrewnionej, jak i niezawodowej

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 12: Konsultacje specjalistów PCPR-WIK w Tczewie dla rodzin zastępczych i ich wychowanków w latach 2017 – 2019 (bez szkoleń)

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba rodzin, którym udzielono porad	138	95	101
Liczba udzielonych porad	355	149	210

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W 2019 r. liczba rodzin objętych nadzorem koordynatora, w stosunku do lat ubiegłych, spadła, jednakże wzrosła liczba dzieci w nich przebywających. Działania koordynatorów wpływają pozytywnie na funkcjonowanie rodzin zastępczych i ich wychowanków. Dominującą grupą, od dłuższego czasu, pozostają spokrewnione rodziny zastępcze, które poza pomocą ze strony koordynatora (podobnie jak pozostałe rodziny) mają zapewnione również wsparcie psychologiczne, a także możliwość udziału w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych i w szkoleniach tematycznych.

Kolejnym zadaniem PCPR jest zgłaszanie dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka do adopcji. Do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku zgłaszane są dzieci wolne prawnie, czyli takie, wobec których rodzice zrzekli się praw rodzicielskich lub których zostali pozbawieni mocą postanowienia sądowego oraz sierot.

Tabela nr 13: Liczba dzieci z rodzin zastępczych, które zostały przysposobione w latach 2017 – 2019

rok	Liczba dzieci
2017	3
2018	4
2019	7
Razem:	14

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

3.2 Instytucjonalna piecza zastępcza

Skierowanie do instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brakuje możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów jest to uzasadnione.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- ◆ placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym typu:
 - socjalizacyjnego,
 - interwencyjnego,
 - specjalistyczno-terapeutycznego,
 - rodzinnego.
- ◆ regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych,
- ◆ interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych, z wyjątkiem placówek typu rodzinnego, umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia. W wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa, w placówkach tych można umieścić dziecko poniżej 10 roku życia.

Wychowankowie rozwijają swoje zainteresowania zarówno w placówkach, jak i poza nimi. Uczestniczą w zajęciach filmowych, kulinarnych, plastycznych, muzycznych, komputerowych, sportowych itp.

Od stycznia 2012 r., w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pieczę instytucjonalną na terenie powiatu tczewskiego zapewnia **Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie**. Od 2020 r. w jego skład wchodzi:

1. Placówka socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi w Tczewie przy ulicy Wojska Polskiego 6 - dla 14 wychowanków, w tym 3 miejscami interwencyjnymi;
2. Placówka socjalizacyjna w Tczewie przy ulicy Wyspiańskiego 2A – dla 14 wychowanków;
3. Placówka socjalizacyjna w Narkowach przy ulicy Tczewskiej 21- dla 14 wychowanków.

Łączna liczba miejsc – 42.

Dzieci przyjmowane są do placówki typu socjalizacyjnego na podstawie orzeczenia Sądu, zaś do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego na podstawie orzeczenia Sądu, doprowadzenia przez Policję, Straż Graniczną, wniosku rodziców, dziecka lub osoby trzeciej.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego, Rodzinny Dom Serca, prowadzona jest na zlecenie powiatu przez Fundację „Chatka Nadziei” z siedzibą w Subkowach (umowa do końca grudnia 2020 r.). Placówka zapewnia całodobową opiekę i wychowanie **8-rgu** dzieciom, z uwzględnieniem indywidualnych i niezbędnych potrzeb każdego dziecka. Podopiecznym zapewniony jest prawidłowy proces rozwoju emocjonalnego, kulturalnego, fizycznego, edukacyjnego, resocjalizacji i przygotowania do życia społecznego oraz zawodowego. W czasie wolnym dzieci często wyjeżdżają do kina, centrów rozrywki itp.

Główną przyczyną kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych jest niewydolność wychowawcza rodziny.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poprzez swoją działalność:

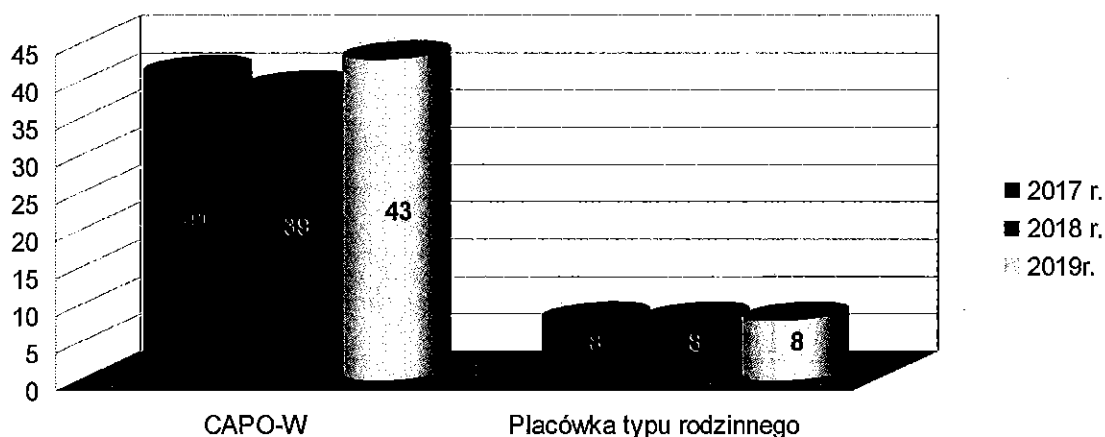
- zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- realizują przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- umożliwiają kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewniają dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmują dziecko działaniami terapeutycznymi;
- zapewniają korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Tabela nr 14: Liczba wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu tczewskiego w okresie 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Typ placówki	rok 2017	rok 2018	rok 2019
	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	41	39	43
Rodzinny Dom Serca	8	8	8
Razem	49	47	51

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 3: Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu tczewskiego w latach 2017 – 2019

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W w/w okresie placówki nie zaspakajały w pełni potrzeb Powiatu w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, z uwagi na postanowienia sądowe dotyczące umieszczania w pieczy zastępczej liczego rodzeństwa dzieci oraz długotrwałe (do pełnoletności) pobyty dzieci w pieczy. Dlatego też część dzieci była umieszczana także w placówkach poza terenem powiatu.

Tabela nr 15: Zestawienie wiekowe dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (stan na dzień 31.12.2019r.)

Przedział wiekowy	CAPO-W	Rodzinny Dom Serca
dzieci poniżej 10 roku życia	9	2
dzieci w wieku 10 – 13 lat	14	4
dzieci w wieku 14 – 17 lat	17	2
dzieci w wieku 18 lat i więcej	3	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wśród wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu tczewskiego przeważają dzieci w przedziale wiekowym 14 – 17 lat oraz 10 – 13 lat. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego przebywa łącznie 9 dzieci poniżej 10 roku życia, co wynika przede wszystkim z łączenia rodzeństw.

Tabela nr 16: Wykaz dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z rozbiciem na gminy pochodzenia w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Gmina/miasto	Liczba dzieci					
	CAPO-W			Rodzinny Dom Serca		
	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2017	rok 2018	rok 2019
Gniew	10	11	11	0	0	0
Morzeszczyn	2	2	2	0	0	0
Pelplin	1	1	3	3	2	1
Subkowy	0	0	0	0	0	1
gmina Tczew	3	3	3	1	0	0
miasto Tczew	23	21	24	4	6	6
inne	2	1	0	0	0	0
Razem:	41	39	43	8	8	8

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Podopieczni pieczy instytucjonalnej, podobnie jak w przypadku rodzinnej pieczy zastępczej, pochodzą przede wszystkim, z terenu gminy miejskiej Tczew. Według stanu na 31 grudnia 2019 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu tczewskiego nie przebywały dzieci z innych powiatów.

Tabela nr 17: Wykaz dzieci pochodzących z terenu powiatu tczewskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba dzieci	16	29	28
Koszt utrzymania w zł	540700	1080915	1140994

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 18: Dotacja powiatu na funkcjonowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego prowadzonej na zlecenie Powiatu w latach 2017– 2019

	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Wysokość dotacji (w zł)	216200	217778	207619

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 19: Dodatek wychowawczy dla dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych wypłacony w latach 2017 - 2019

Rok	Liczba osób uprawnionych	Kwota wypłaconego dodatku wychowawczego
2017 r.	6	36 000 zł
2018 r.	8	45 301 zł
2019 r.	47	159 098 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wzrost osób uprawnionych, a co za tym idzie wydatkowanych środków dotyczących dodatku wychowawczego w 2019 r. wynika ze zmiany przepisów prawa, które od tegoż roku uwzględniły dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego.

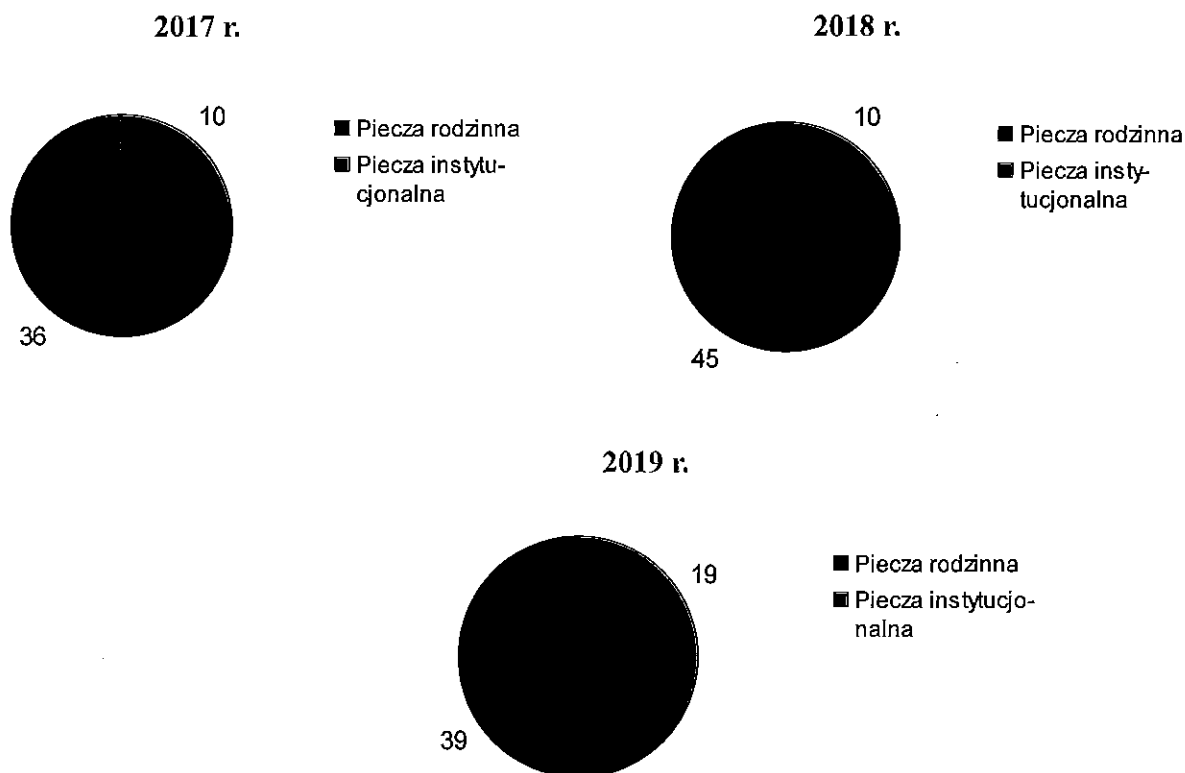
Tabela nr 20: Dodatek 300 + dla dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych wypłacony w latach 2017 - 2019

Rok	Liczba osób uprawnionych	Kwota wypłaconego dodatku
2017 r.	----	----
2018 r.	46	13 800 zł
2019 r.	52	15 600 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

3.3. Ruch dzieci w pieczy zastępczej

Wykres nr 4: Napływ dzieci do form pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019 r.

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 21: Odplyw dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017 - 2019 r.

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Dzieci do 18 roku życia, z tego które:	25	29	17
powróciły do rodziny naturalnej	13	11	1
zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej (zmiana rodziny)	4	6	5
zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	5	7	3
zostały przysposobione	2	4	7
inne	1	1	1
Usamodzielnienia powyżej 18 roku	16	21	20

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Tabela nr 22: Odplyw dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017 - 2019 r.

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Dzieci do 18 roku życia, z tego które:	3	3	6
powróciły do rodziny naturalnej	3	2	4
zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	0	0	1
zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej (zmiana placówki)	0	1	0
zostały przysposobione	0		0
inne	0	0	1
Usamodzielnienia powyżej 18 roku	11	8	10

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Na podstawie posiadanych danych można wysnuć wniosek, iż zarówno w przypadku zastępczej pieczy rodzinnej, jak i instytucjonalnej niewiele spośród dzieci do 18 roku życia powraca do rodziny biologicznej. Jedynie dzieci z pieczy rodzinnej zostały przysposobione. Wynika to z wieku dzieci – dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych są starsze (zazwyczaj powyżej 10 roku życia) i niestety mają mniejszą szansę na adopcję.

3.4. Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Gminy ponoszą częściową odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu wynosi ona 10%, w drugim 30%, a w trzecim 50%.

Tabela nr 23: Dochody Powiatu Tczewskiego z tytułu odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019

rok	Pieczna rodzinna	Pieczna instytucjonalna
2017	496 725,46 zł	648 655,46 zł
2018	588 810,20 zł	1 017 508,34 zł
2019	704 153,68 zł	1 232 186,75 zł
Razem:	1 789 689,34 zł	2 898 350,55 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Powyższe zestawienie obrazuje sukcesywny wzrost dochodów Powiatu Tczewskiego z tytułu odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Wynika to, niestety, przede wszystkim z długotrwałego pobytu wychowanków zarówno w instytucjonalnej, jak i rodzinnej pieczy zastępczej. Bardzo często zdarza się, że pozostają oni w systemie pieczy zastępczej aż do usamodzielnienia.

3.5. Usamodzielnienia

Kolejną grupą osób, której udziela wsparcia PCPR, w ramach realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej, są usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, a także osoby opuszczające domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży, niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, jeśli zostały umieszczone w nich na podstawie orzeczenia sądu.

Mogą oni liczyć na pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie. Korzystają także ze wsparcia w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia, a także mają zapewnioną pomoc prawną i psychologiczną.

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej niż 526 zł miesięcznie. Natomiast pomoc na usamodzielnienie się uzależniona jest od czasu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej i wynosi:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną nie mniej niż 3 470 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną:
 - nie mniej niż 6 939 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres powyżej 3 lat,
 - nie mniej niż 3 470 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres od 2 do 3 lat,
 - nie mniej niż 1 735 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Tabela nr 24: Pełnoletni wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą otrzymujący świadczenia w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

		Liczba wychowanków otrzymujących świadczenia			Wysokość świadczeń		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
na usamodzielnienia	rodziny zastępcze	7	9	13	31 566 zł	32 098 zł	43 478 zł
	placówki opiekuńczo-wychowawcze	9	17	17	29 700 zł	73 805 zł	52 035 zł
na kontynuowanie nauki	rodziny zastępcze	41	34	33	213 798 zł	77 883 zł	156 293 zł
	placówki opiekuńczo-wychowawcze	20	25	16		26 994 zł	63 120 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

4. Analiza SWOT – mocne i słabe strony systemu pieczy zastępczej w powiecie tczewskim

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - zaplecze w postaci jednostek pomocy społecznej i pieczy zastępczej (ośrodków pomocy społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Wydziału Interwencji Kryzysowej i Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Powiatowego Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych), - funkcjonowanie 4 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 2 specjalistycznych i 1 o charakterze pogotowia rodzinnego, - funkcjonowanie 1 rodzinnego domu dziecka, - funkcjonowanie 3 placówek opiekuńczo-wychowawczych z łączną liczbą 50 miejsc, w tym 39 miejscami socjalizacyjnymi, 3 miejscami interwencyjnymi, 8 miejscami w placówce typu rodzinnego (prowadzonej na zlecenie Powiatu Tczewskiego), - funkcjonowanie gminnych ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci, - organizowanie szkoleń doskonalących dla rodzin zastępczych i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, - wykwalifikowana i doświadczona kadra realizująca zadania polityki społecznej, - dostęp do pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych, w tym w formie grup wsparcia, - zaplecze do prowadzenia szkoleń, - cykliczne szkolenia pracowników zajmujących się pieczą zastępczą, - promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, - udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, - zatrudnienie 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, - dobra współpraca z Sądem, Policją, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkiem adopcyjnym, - wzrastająca świadomość potrzeb społecznych, - znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy rodzinie, - wsparcie psychologiczne i prawne dla mieszkańców powiatu, - możliwość zlecenia organizacjom 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt mała liczba funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzin zastępczych zawodowych, - niewiele osób chętnych do tworzenia nowych rodzin zastępczych, szczególnie zawodowych, - mała świadomość społeczna o potrzebach w zakresie pieczy zastępczej, - niewielka liczba wolontariuszy do pracy w pieczy rodzinnej, - mała ilość organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, - brak rodzin pomocowych, - brak mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, - brak mieszkań chronionych, w tym dla nieletnich matek z dziećmi, przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej, - niewystarczające fundusze na szkolenia dla kadry pomocy społecznej, - niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań i projektów, - niedoskonałość ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, - występowanie patologii społecznej (alkoholizmu, przestępczości, syndromu wyuczonej bezradności i rozkładu życia rodzinnego), - niskie uposażenie pracowników zatrudnionych w sektorze pomocy społecznej, - niewystarczająca pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży, - brak wystarczającej liczby asystentów rodzin w ops, - zbyt mała liczba specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży w publicznych placówkach zdrowia, - brak placówek resocjalizacyjnych na terenie powiatu tczewskiego, - niewystarczająca profilaktyka zmierzająca do zapobiegania chorobom społecznym

<p>pozarządowym zadań z zakresu polityki społecznej, - realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim na lata 2018 – 2025, a także Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, - realizacja programów profilaktycznych</p>	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskania kandydatów na nowe rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe, - pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, - wzrost świadomości społecznej, - istniejące programy ogólnopolskie, - współpraca z ośrodkiem adopcyjnym, - współpraca z powiatami ościennymi, - edukacja młodzieży, - działające organizacje pozarządowe, - identyfikacja władz lokalnych z problemami ludności, - dodatek wychowawczy dla dzieci w pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona ilość chętnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, - wypalenie rodzin zastępczych zawodowych, - ograniczone środki finansowe na realizację zadań w obszarach pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, - niewystarczające uregulowania prawne i niezrozumiałe przepisy wykonawcze oraz brak spójności i stabilności ustawowych, - zanikające więzi międzyludzkie, - przemoc w programach emitowanych przez media, - występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny, m.in. uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie, choroby, - biurokracja, - upadek autorytetów, systemu wartości, - występowanie patologii zachowań młodzieży i zagrożenie demoralizacją, - powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do patologicznego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców, wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska

5. Prognoza potrzeb i wyzwań

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego (plakaty, ulotki, informacje w mediach, organizowanie imprez integracyjnych).
2. Pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych, w tym zawodowych (w ramach corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych).
3. Utrzymanie wysokiego poziomu wsparcia ze strony kadry PCPR w Tczewie (w tym psychologicznego i pedagogicznego) rodzinom zastępczym oraz ich wychowankom.
4. Przyznawanie rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom świadczeń wynikających z przepisów prawa.
5. Partycypacja gmin w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

6. Plan rozwoju systemu pieczy zastępczej

CEL GŁÓWNY ROZWÓJ SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ		
Cel szczegółowy nr 1: ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ		
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący
PROMOWANIE RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ	Ulotki, plakaty, artykuły w prasie i internecie.	Liczba artykułów Liczba rodzajów plakatów, ulotek
POZYSKANIE, PRZESZKOLENIE KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA	Przeprowadzenie spotkań, szkoleń.	Liczba pozyskanych kandydatów Liczba przeszkolonych kandydatów Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych
WZMACNIANIE KOMPETENCJI WYCHOWAWCZYCH ISTNIEJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH	Organizacja szkoleń, działań edukacyjnych, grup wsparcia.	Liczba szkoleń, działań edukacyjnych Liczba osób uczestniczących Liczba spotkań w ramach grup wsparcia Liczba osób uczestniczących
ORGANIZOWANIE SPOTKAŃ INTEGRACYJNYCH I OKOLICZNOŚCIOWYCH DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH	Dzień rodzicielstwa zastępczego. Spotkania. Warsztaty.	Liczba inicjatyw
POMOC W ROZWIĄZYWANIU WYSTĘPUJĄCYCH TRUDNOŚCI	Poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik, pedagog, terapeuta itp.).	Liczba rodzin korzystających z porad Liczba porad
WZMOCNIENIE RODZIN W WYPEŁNIANIACH FUNKCJACH	Wsparcie ze strony koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba zatrudnionych koordynatorów Liczba rodzin objętych w ciągu roku wsparciem koordynatora Liczba spotkań
REALIZACJA OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z PRZEPISÓW	Sporządzanie opinii o całokształcie sytuacji dzieci	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w ciągu roku

PRAWA	przebywających w pieczy zastępczej.	Liczba sporządzonych opinii
ZABEZPIECZENIE POTRZEB MATERIALNYCH DZIECI	Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych.	Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych na koniec roku Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na koniec roku Liczba dzieci umieszczonych w danym roku w rodzinach zastępczych Kwota świadczeń, w tym: - na wynagrodzenia dla rodzin zawodowych - na pokrycie kosztów utrzymania dziecka - na przyjęcie dziecka - dodatki wychowawcze - inne
Cel szczegółowy nr 2: ROZWÓJ I WZMOCNIENIE INSTYTUCJONALNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ		
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący
DOSTOSOWANIE PIECZY INSTYTUCJONALNEJ DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	Podjęcie działań mających na celu przekształcenia placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego w placówki dla 14 dzieci.	Liczba przekształconych placówek
PODNOSENIE KWALIFIKACJI PRZEZ KADRĘ PLACÓWKI	Organizowanie szkoleń przez CAPO-W. Dokształcanie kadry pedagogicznej (studia podyplomowe).	Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach. Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje na studiach podyplomowych
POZYSKIWANIE POMOCY WOLONTARIUSZY DO REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU OPIEKI NAD DZIECKIEM	Wspieranie dzieci i młodzieży w ich rozwoju i edukacji.	Liczba wolontariuszy wspomagających pracę z dziećmi
WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ	Działania zmierzające	Liczba rodzin współpracujących

BIOLOGICZNĄ DZIECI UMIESZCZONYCH W PLACÓWCE	do poprawy sytuacji życiowej (wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodziców biologicznych).	z placówką Liczba wychowanków, którzy powrócili do środowiska rodzinnego
Cel szczegółowy nr 3: WSPARCIE PROCESU USAMODZIELNIENIA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ		
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący
ZWIĘKSZENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH OSÓB USAMODZIELNIANYCH	Objęcie wychowanków pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej indywidualnym programem usamodzielnienia. Praca socjalna. Poradnictwo specjalistyczne.	Liczba sporządzonych w danym roku IPU Liczba realizowanych IPU Liczba udzielonych porad
OBJĘCIE OSÓB USAMODZIELNIANYCH WSPARCIEM FINANSOWYM ORAZ RZECZOWYM	Wypłata świadczeń wynikających z przepisów prawa.	Liczba osób objętych wsparciem Kwota świadczeń
POZYSKIWANIE MIESZKAŃ, W TYM CHRONIONYCH DLA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ	Tworzenie mieszkań chronionych. Wspieranie osób ubiegających się o mieszkania socjalne poprzez pomoc w procedurze administracyjnej, stosowne pisma.	Liczba funkcjonujących mieszkań chronionych Liczba pozyskanych mieszkań Liczba pism/wniosków wystosowanych do odpowiednich urzędów Liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia w w/w formie

7. Limit rodzin zastępczych zawodowych

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wskazującym na konieczność określenia limitu tworzenia rodzin zastępczych zawodowych zakłada się, że w latach 2021 – 2023 utworzone zostaną co roku 2 zawodowe rodziny zastępcze, co pozwoli uzyskać w 2023 roku liczbę 10 zawodowych rodzin zastępczych (w 2020 r. funkcjonują 4 rodziny).

Limit nowoutworzonych rodzin zastępczych zawodowych w roku 2021	Limit nowoutworzonych rodzin zastępczych zawodowych w roku 2022	Limit nowoutworzonych rodzin zastępczych zawodowych w roku 2023
2	2	2

Limit nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka.

Ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych dokonano w oparciu o rozeznanie potrzeb i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a także biorąc pod uwagę brak chętnych kandydatów do pełnienia tej funkcji.

8. Adresaci, realizatorzy i harmonogram realizacji Programu

Adresatami Programu są przede wszystkim rodziny zastępcze oraz wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego, a także osoby usamodzielniane i osoby pracujące z rodzinami i dziećmi.

Realizatorami Programu, z uwagi na zapisy prawne są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie, placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego, działająca na zlecenie Powiatu.

Realizacja programu przebiega w sposób ciągły. Z uwagi na specyfikę pieczy zastępczej realizacja większości zadań zawartych w programie nie może odbywać się okresowo.

Harmonogram

Rok	2021				2022				2023			
Kwartał	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ												
Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej												
Pozyskanie, przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka												
Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych												
Organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych												
Pomoc w rozwiązywaniu występujących trudności												
Wzmocnienie rodzin w wypełnianych funkcjach												
Realizacja obowiązków wynikających z przepisów prawa												
Zabezpieczenie potrzeb materialnych dzieci												
ROZWÓJ I WZMOCNIENIE INSTYTUCJONALNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ												
Dostosowanie pieczy instytucjonalnej do obowiązujących przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej												
Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę placówki												

Pozyskiwanie pomocy wolontariuszy do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem													
Współpraca z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w placówce													
WSPARCIE PROCESU USAMODZIELNIENIA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ													
Zwiększenie kompetencji społecznych osób usamodzielnianych													
Objęcie osób usamodzielnianych wsparciem finansowym oraz rzeczowym													
Pozyskiwanie mieszkań, w tym chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą													

9. Finansowanie Programu

Zadania realizowane w ramach Programu finansowane będą w szczególności z:

1. budżetu Powiatu Tczewskiego, w tym realizujących zadania jednostek,
2. budżetu Państwa,
3. budżetów powiatowych (art. 191 ust. 5 w/w ustawy – z tytułu zawartych porozumień),
4. środków EFS.

10. Monitorowanie

Składanie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie Zarządowi Powiatu Tczewskiego corocznego sprawozdania z realizacji Programu, stanowiącego załącznik do sprawozdania z działalności Centrum. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS.

Zakończenie

Rodzina, to najważniejsze miejsce w życiu człowieka. To w niej żyjemy, dorastamy, uczymy się tego co ważne: wartości, samodzielności i miłości. W rodzinie szukamy poczucia bezpieczeństwa i przynależności. Dając je i dzieląc się miłością bezwarunkową, uczymy dzieci tego samego, pokazujemy, że każdy zasługuje na szacunek i szczęście. Rozwój dziecka może przebiegać harmonijnie wtedy, gdy są zabezpieczone te wszystkie jego potrzeby. Gdy nie jest możliwe, z różnych przyczyn, zapewnienie odpowiednich warunków w rodzinie biologicznej, to niezbędne jest włączenie się państwa w wychowanie dziecka. Odbywa się to poprzez umieszczenie w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Podjmując konieczne działania wszystkie instytucje powinny kierować się przede wszystkim dobrem dziecka.